

holdstalsvalg. Valgmændene gruppere sig, og saa ser man, hvilke Resultater der komme ud af den fri Gruppering. Men her vil man netop tvinge Valgmændene til at samle sig. Saa tilføjer Krieger: „Det er jo det, man altid ellers i slige Tilfælde har anset for rigtigt“. Nu vil jeg spørge: Hvor tvinger man da i det hele taget Vælgerne til at samle sig? Det er jo altid det simple Flertal, man bliver staaende ved.

Jeg kan saaledes ikke se rettere, end at Valglovens Regel baade er en Krænkelser af det simple Flertals Ret og en Krænkelser af Valgmændenes Frihed til at gruppere sig uden at være underkastet nogen Tvang. Paa disse to Hovedpunkter kommer § 85 netop i Strid med, hvad Grundlovens § 40 fører til ogsaa for Enkeltmandsvalgs Vedkommende, for saa vidt som dette ogsaa skal være i Overensstemmelse med Reglerne for Forholdstalsvalg.

Jeg mener altsaa, at der ikke er Tvivl om, at § 85 ikke stemmer med Grundlovens § 40 og dens Gennemførelse af Forholdstalsvalgmaaden, som er givet i §§ 82—84. Men saa kommer man jo til det andet Spørgsmaal: Hvis nu § 85 er grundlovstridig, skulle vi saa dog ikke være pligtige til at anvende den? Det er der jo andre af Medlemmerne af Udvalget, der have sagt. Det er her navnlig den Hovedbetragtning, som gøres gældende, at naar Lovgivningsmagten har udtalt sig, saa har ingen enkelt Faktor af denne Lovgivningsmagt Lov til, Frihed til at gøre en anden Mening gældende, selv paa de Omraader, hvor den enkelte Faktor handler selvstændig, uafhængig af de andre Faktorer; altsaa har Landstinget heller ikke Lov til nu at forkaste Valget, selv om det finder det at være i Strid med Grundloven, naar det dog maa erkendes, at det er hjemlet ved Valgloven. Den Sætning hylder jeg ikke. Jeg mener, at der er noget, som hedder Pligten til at efterkomme Grundloven, og denne Pligt kan man ikke undlade at opfylde, fordi en eller anden Gang Lovgivningsmagten har misforstaaet Grundloven. Og jeg vil til Støtte for, at denne Opfattelse ikke er en rent privat Formening, henvise til, at den samme Regel, som man stiller op for den ene Faktor, maa vel gælde for alle Faktorer. Nu have vi tre Faktorer i Lovgivningsmagten: Folketinget, Landstinget og Regeringen. Altsaa skulde Regelen gælde for hver af Faktorerne; ingen maa gøre sin Mening, om en

Lov er grundlovsmæssig eller ikke, gældende paa egen Haand; den kan kun komme i Betragtning, naar alle tre ere enige. Den enkelte maa saaledes nødes til at foretage eller undlade noget, som efter hans bedste Overbevisning er i den bestemtteste Strid med Grundloven, han har aflagt Ed paa, fordi han ikke kan faa de andre med. Men den Opfattelse tror jeg ikke er almindelig. Jeg tror navnlig ikke, at den høje Regering deler den, thi vi have liggende for os et Forslag til Lov om Ministrenes Ansvarlighed, og i dette Forslag læser jeg følgende Bestemmelse i § 1: „At Ministerens Handling eller Undladelser er paabudt ved Lov, endelig eller foreløbig, fritager ham ikke for Ansvar, selv om han ikke har medvirket til Lovens Tilblivelse, saafremt Loven efter sit Indhold eller sin Tilblivelsesmaade er stridende mod Grundloven.“ Jeg kan ikke læse denne Bestemmelse anderledes, end at hvis en Minister kommer til den Erkendelse, at en Lov er grundlovstridig, har han ikke at handle i Overensstemmelse med den, men han har at følge sin Overbevisning om, hvad der stemmer med eller strider mod Grundloven, og han har ikke at vente, indtil de andre Faktorer maatte være enige med ham deri. Den omtalte Regel gælder saaledes ikke for Regeringen; naar den skal handle paa egen Haand, kan den ikke være nøjet med at sige: „Ja, der staar jo i Loven: saadan skal jeg handle, og den er jeg altsaa pligtig at lyde; om den saa stemmer med Grundloven eller ikke, det kommer ikke mig ved.“ Nej, Ministeren maa ikke handle i Overensstemmelse med Loven, naar den er i Strid med Grundloven. Det er den Anskuelse, Regeringen, der har forelagt Forslaget, har vedkendt sig. Det er endvidere den Anskuelse, som Folketinget, der har vedtaget dette Lovforslag, har vedkendt sig. Nu vil jeg nok spørge, om Landstinget vil vedkende sig den modsatte Opfattelse, om vi ville sige: Vi skulle anvende enhver Lov, selv om vi erkende, at den er grundlovstridig, saa længe vi ikke kunne faa de andre Faktorer med. Nej, jeg henholder mig i saa Henseende fuldstændig til den Opfattelse, som jeg skønner er gjort gældende baade af Regeringen og Folketinget: vi kunne ikke undskylde os med, at Grundlovstridigheden er hjemlet ved Lov; vi maa gaa til selve Grundloven og anvende den, saa vidt den falder ind under vort Beføjelsesomraade, uden at spørge om, hvorledes andre have opfattet den.